

[View the original article](#)

ایران و آمریکا

فشارها برای مقابله با حمایت چین از ایران، همزمان با دیدار ترامپ و شی، افزایش یافت

الکس رئوف اوغلو

۱۴۰۵/مهر/۰۳

دونالد ترامپ و شی جین‌پینگ در ضیافت رسمی شام در کاخ سفید، دوم مهرماه

قانون‌گذاران و کارشناسان امنیت ملی آمریکا خواستار برخورد سخت‌گیرانه‌تر دولت دونالد ترامپ با شرکت‌ها و نهادهای چینی شده‌اند که به ارائه اطلاعات ماهواره‌ای و قطعات تسلیحاتی به ایران و کمک به تأمین درآمدهای نفتی جمهوری اسلامی متهم‌اند.

این فشارها، روز پنج‌شنبه دوم مهر، همزمان با حضور شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین، در کاخ سفید و دیدار او با دونالد ترامپ افزایش یافت.

پس از این دیدار، ضیافت رسمی باشکوهی نیز برگزار شد که حساسیت و پیچیدگی روابط میان دو اقتصاد بزرگ جهان را نشان می‌داد.

ترامپ در اظهارات علنی خود در کنار شی هیچ اشاره صریحی به ایران نکرد. این در حالی است که قانون‌گذاران آمریکایی هشدار داده‌اند که بی‌پاسخ ماندن حمایت پکن از تهران می‌تواند به گسترش همکاری میان چین و ایران منجر شود.

راجر ویکر، سناتور جمهوری خواه ایالت می‌سی‌سی‌پی و رئیس کمیته نیروهای مسلح سنا، همان روزی که شی وارد واشینگتن شد، در صحن سنا گفت: «تابستان امسال رسانه‌ها به‌طور گسترده گزارش دادند که چین اطلاعات حاصل از تصاویر ماهواره‌ای در اختیار ایران قرار داده و این اطلاعات به کشته شدن نیروهای آمریکایی منجر شده است.»

او افزود: «بنابراین قطعاً از رئیس‌جمهور می‌خواهم که پیگیر این موضوع شود.»

جین شاهین، سناتور نیوهمپشایر و دموکرات ارشد کمیته روابط خارجی سنا، به همراه ۱۸ سناتور دموکرات دیگر نیز ترامپ را متهم کرده‌اند که شی جین‌پینگ را بابت حمایت ادعایی شرکت‌های چینی از ایران پاسخگو نکرده است.

کاخ سفید تاکنون به‌طور علنی اعلام نکرده که آیا ترامپ در گفت‌وگوهای خصوصی خود با شی این ادعاها را مطرح کرده است یا نه.

ترامپ ۲۴ سپتامبر گفت دو طرف «دیدار بسیار خوبی» داشته‌اند و افزود که او و شی درباره مسائل پیش روی دو کشور «پیشرفت‌های فوق‌العاده‌ای» داشته‌اند.

با این حال، او جزئیات چندانی ارائه نکرد.

خبرگزاری رسمی چین، شینهوا، گزارش داد که شی در این دیدار از ایران و آمریکا خواسته است هرچه سریع‌تر مشکلات خود را از راه گفت‌وگو حل کنند.

بیشتر در این باره:

چرا چین در آستانه دیدار ترامپ و شی تمایلی به فشار بر حکومت ایران ندارد؟

قرار است دو رهبر روز ۲۵ سپتامبر نیز پیش از بازگشت شی به چین بار دیگر با یکدیگر دیدار کنند.

جین شاهین پیشتر از ترامپ خواسته بود با سه مورد از حمایت‌های ادعایی چین از ایران برخورد کند: ارائه تصاویر ماهواره‌ای و اطلاعات لازم برای هدف‌گیری، تأمین قطعات موشک‌ها و پهپادهای ایران و خرید نفت تحریم‌شده این کشور.

چین مهم‌ترین خریدار نفت ایران است و به همین دلیل اهرم اقتصادی قابل توجهی در برابر تهران دارد.

با این حال، ایران سهم کوچکی از کل تجارت خارجی چین دارد و همین موضوع دست پکن را در روابط با تهران بسیار بازتر می‌گذارد.

اما از نگاه برخی کارشناسان آمریکایی، موضوع فراتر از روابط چین و ایران است و این پرسش را مطرح می‌کند که واشینگتن در برابر نهادهای چینی متهم به حمایت از کشورهای متخاصم با آمریکا چه واکنشی باید نشان دهد.

مری کیسل، پژوهشگر ارشد مؤسسه هادسون و مدیرعامل گروه کیسل، می‌گوید واشینگتن باید نهادهای چینی دخیل در حمایت از حکومت ایران را بابت اقدامات‌شان پاسخگو کند.

او به رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی گفت: «یکی از اشتباهات بزرگ چند دهه گذشته این بود که دولت‌های آمریکا، از هر دو حزب، فعالیت‌های مخرب چین را در عرصه‌های اقتصادی، نظامی و دیپلماتیک نادیده می‌گرفتند.»

او افزود: «اگر می‌خواهیم چین حمایت خود از جمهوری اسلامی ایران را محدود کند، که هدفی ارزشمند است، باید بانک‌ها، شرکت‌ها و افراد مورد حمایت دولت چین را بابت اقدامات‌شان پاسخگو کنیم.»

کیسل گفت در غیر این صورت واشینگتن این پیام را می‌فرستد که چین «اجازه دارد با قواعد متفاوتی بازی کند»؛ مسئله‌ای که پیامدهای آن به شرکای پکن در مسکو، تهران و پیونگیانگ نیز می‌رسد.

نگرانی‌ها به‌ویژه متوجه ادعاهایی است که بر اساس آن‌ها نهادهای چینی تصاویر ماهواره‌ای در اختیار حکومت ایران قرار داده‌اند که ممکن است برای حمله به نیروهای آمریکایی استفاده شده باشد.

کریستوفر واکر، معاون مرکز تحلیل سیاست اروپا، می‌گوید چنین گزارش‌هایی را باید در چارچوب یک چالش راهبردی گسترده‌تر دید.

او به رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی گفت: «با توجه به این‌که نهادهای اطلاعاتی آمریکا میان تصاویر ماهواره‌ای چین و حملات به نیروهای آمریکایی در خاورمیانه ارتباط برقرار کرده‌اند، ضروری است آمریکا اقدامات سخت‌گیرانه‌تری علیه پکن انجام دهد؛ پکن از هر فرصتی برای بهره‌برداری از نقاط آسیب‌پذیر آمریکا استفاده خواهد کرد.»

واکر حمایت چین از حکومت ایران را بخشی از تلاش گسترده‌تر پکن برای کمک به حکومت‌های همسو دانست که به‌گفته او، در کنار یکدیگر نوعی «محور خودکامگی‌ها»ی غیررسمی اما خطرناک را شکل داده‌اند.

با این حال، ادعای ارائه تصاویر ماهواره‌ای به حکومت ایران همچنان محل مناقشه است.

روزنامه وال‌استریت جورنال به نقل از مقام‌های آمریکایی گزارش داده است که نهادهای چینی پیش از حمله ایران به یک پایگاه آمریکا در اردن، تصاویر ماهواره‌ای با وضوح بالا از این پایگاه در اختیار تهران قرار داده بودند. در آن حمله سه نظامی آمریکایی کشته و چهار نفر دیگر زخمی شدند.

پکن ارائه کمک نظامی یا اطلاعاتی به ایران را رد کرده است.

جودت بهجت، استاد امور امنیت ملی در مرکز مطالعات راهبردی خاور نزدیک و جنوب آسیای دانشگاه دفاع ملی آمریکا، هشدار می‌دهد که نباید این ادعاها را واقعیتی اثبات‌شده دانست.

او به رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی گفت: «نه چین و نه ایران ارائه تصاویر ماهواره‌ای یا قطعات تسلیحاتی را تأیید نکرده‌اند.»

در عین حال، بهجت می‌گوید پکن منافع اقتصادی مشخصی در حفظ روابط با تهران به‌ویژه از طریق خرید نفت با تخفیف دارد.

او گفت: «تردید دارم که چین خرید نفت ایران را متوقف کند.»

سناتور جین شاهین با استناد به گزارش‌های وزارت خزانه‌داری آمریکا می‌گوید ۹۰ درصد صادرات نفت ایران به چین می‌رود و با وجود تحریم‌های آمریکا، میلیاردها دلار درآمد نصیب حکومت ایران می‌کند. به‌گفته او،

بخش زیادی از این تجارت با استفاده از ناوگان سایه، شرکت‌های پوششی و پالایشگاه‌های چینی انجام می‌شود.

شاهین هفته گذشته نیز در گفت‌وگو با رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی گفت ایران برای هدف قرار دادن مواضع آمریکا، اطلاعات لازم برای هدف‌گیری را هم از چین و هم از روسیه دریافت می‌کند.

جان کندی، سناتور جمهوری‌خواه، نیز ۲۴ سپتامبر موضع مشابهی مطرح کرد و به خبرنگاران گفت شی جین‌پینگ می‌تواند از نفوذ پکن برای کمک به بازگشایی تنگه هرمز استفاده کند.

او گفت شی «می‌تواند با یک تماس تلفنی این تنگه را باز کند» و در عین حال چین را به ارائه تجهیزات نظامی و اطلاعات به ایران متهم کرد.

فشار قانون‌گذاران در شرایطی افزایش یافته که بر سر جنگ آمریکا با ایران اختلافات حزبی عمیقی در واشینگتن وجود دارد.

اما اظهارات علنی در دیدار دوم مهر در کاخ سفید عمدتاً بر گفت‌وگو و ثبات راهبردی متمرکز بود.

شی گفت او و ترامپ «گفت‌وگوهایی صریح و عمیق» داشته و درباره «مسائل بسیاری به درک مشترک» رسیده‌اند، اما مشخص نکرد که آیا ایران نیز از جمله این مسائل بوده است یا نه.

به گزارش خبرگزاری دولتی شینهوا، شی به ترامپ گفته است پکن از بازگشت واشینگتن و تهران به توافق پیشین برای پایان دادن به جنگ و بازگشایی تنگه هرمز حمایت می‌کند.

ترامپ نیز پیش از این نشان داده بود که تمایل چندانی ندارد بر سر ادعاهای مربوط به حمایت اطلاعاتی چین از ایران علناً با شی جین‌پینگ رویارو شود.

بیشتر در این باره:

کارزار تحریمی آمریکا علیه ایران در بوتهٔ آزمون؛ اگر چین همکاری نکند؟

این مطلب بخشی از:

فراتر از خبر

ایران و آمریکا

بایگانی